

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань освіти, науки та інновацій

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@v.rada.gov.ua

Міністру освіти і науки України
Оксену ЛІСОВОМУ

Копія: Богдану БЕЗНОСЮКУ

Про розгляд звернення гр. Безносюка Б.І.

Шановний пане Оксене!

Відповідно до повноважень скеровуємо на Ваш розгляд звернення Безносюка Богдана Ігоровича щодо вдосконалення державної політики у галузі освіти, зокрема перегляду порядку та формування навчальних дисциплін (додається).

Просимо розглянути вищезазначене звернення та поінформувати про результати його розгляду автора звернення та Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій у терміни, встановлені законодавством України.

Додаток: на 4 арк. в 1 прим. на першу адресу.

З повагою

Голова Комітету

Сергій БАБАК

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Бабак Сергій Віталійович
Сертифікат: 26B2648ADD3032E104000000660C3100A482AD00
Дійсний до: 08.12.2024 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-24/12-2023/262490 від 28.11.2023

1396556

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

У Міністерстві освіти і науки України розглянуто лист комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 28.11.23 року № 04-24/12-2023/262490 щодо звернення гр. Безносюка Б. І. про вдосконалення державної політики в галузі освіти, зокрема перегляду порядку та формування навчальних дисциплін.

Відповідь заявнику надано (додається).

Додаток: 3 арк.

Заступник Міністра

Євгенія СМІРНОВА

МОН № 1/19818-23 від 15.12.2023

Підписав: Смірнова Євгенія Ігорівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000BAE53600D2C1BD00
Дійсний: з 17.07.2023 15:58:00 по 17.07.2025 15:58:00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Директорат шкільної освіти

пр. Берестейський, 10 м. Київ, 01135, тел.(044) 481-47-58, факс (044) 481-32-87, e-mail: dse@mon.gov.ua

Безносюку Б.І.

Шановний Богдане Ігоровичу!

Відповідно до листа комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 28.11.23 року № 04-24/12-2023/262490 у директораті шкільної освіти Міністерства освіти і науки України розглянуто Ваше звернення про вдосконалення державної політики у галузі освіти, зокрема перегляду порядку та формування навчальних дисциплін.

Інформуємо, що у 2016 році Урядом схвалено Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р). Головна мета Концепції «Нова українська школа» (далі – НУШ) – створити школу, яка даватиме учням не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті.

Мета реформи НУШ – випускники школи мають ґрунтовні знання та володіють компетентностями, що потрібні для сучасного життя, є самодостатніми, творчими та креативними особистостями. Тому ключові зміни НУШ стосуються зміни підходів до навчання та змісту освіти. Замість запам'ятовування фактів та понять учні набуватимуть компетентностей – це динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистісних якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Список компетентностей, яких набуватимуть учні, уже закріплено законом «Про освіту». Цей список створювався з урахуванням «Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя»: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна

МОН № 4/4913-23 від 13.12.2023

Підписав: Хворостяний Ігор Григорович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002C763700EAD7C600
Дійсний: з 13.11.2023 15:32:38 по 13.11.2025 15:32:38

тність.

Освітній процес у закладах освіти організовується відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», державних стандартів, освітньої програми закладу освіти та спрямовується на виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, її індивідуальних здібностей, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, визначених законодавством. Перелік предметів, обов'язкових для вивчення, а також перелік вибірково-обов'язкових предметів і курсів за вибором визначається навчальним планом освітньої програми закладу освіти згідно з державною політикою у сфері освіти.

Також інформуємо, що Міністерство систематично працює над осучасненням змісту загальної середньої освіти. Зокрема, у 2011 році спільно з Національним банком, ДВНЗ «Університет банківської справи» та Проектом USAID «Трансформація фінансового сектору» розпочалася робота з упровадження в освітній процес закладів загальної середньої освіти курсу з фінансової грамотності. Натепер фінансову грамотність як курс за вибором вивчає понад 20 000 учнів у 2-11 класах закладів загальної середньої освіти.

Також «фінансова грамотність» проходить наскрізною змістовою лінією крізь усі навчальні програми, і є ключовою компетентністю, закріпленою Законом України «Про освіту» (ст. 12).

Наказом МОН від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» курс «Фінансова грамотність» віднесено до обов'язково-вибіркових предметів старшої профільної школи.

Відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235, передбачено вивчення:

предметів «Етика», «Культура добросусідства», інших курсів морального спрямування учнями 5 та 6 класів;

інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» учнями 5-9 класів;

предмета «Технології» учнями 5 - 9 класів;

предмета «Підприємництво і фінансова грамотність» учнями 8 та 9 класів.

Навчальними планами Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 (зі змінами), передбачено вивчення обов'язкового інтегрованого курсу «Громадянська освіта». Економіка вивчається учнями 10 класів у рамках цього курсу, а також на поглибленому рівні (3 год на тиждень) учнями 10-11 класів, які обрали відповідний профіль навчання.

Навчальні програми предметів «Трудове навчання» та «Технології» зорієнтовані на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес трудового навчання до життєвих потреб учня (учениці), його (її) інтересів та природних здібностей. Провідною умовою для

досягнення цієї мети є проєктна діяльність учнів і модульна структура навчальної програми.

Після прийняття Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та з урахуванням широкомасштабної агресії росії проти України Міністерством освіти і науки України було організовано роботу з оновлення навчальної програми предмета «Захист України», у якій взяли участь представники громадських організацій, Міністерства оборони України, військовослужбовці ЗСУ, науковці, методисти та учителі.

За результатами роботи, з урахуванням пропозицій членів робочої групи, до окремих розділів програми «Захист України» додано такі теми: сучасні військові технології та засоби ураження; озброєння та бойова техніка, дрони військової частини (підрозділу); використання дронів при наданні домедичної допомоги – СЛР (доставка дефібрилятора); застосування дронів при надзвичайних ситуаціях: розвідка, оцінка та прогнозування НС та інші.

Висловлюємо вдячність за надіслані пропозиції та інформуємо, що Міністерство освіти і науки України постійно працює над удосконаленням організації освітнього процесу в закладах освіти та оновленням змісту освіти.

З повагою
генеральний директор

Ігор ХВОРОСТЯНИЙ